

Oblečení, které neškodí

Když jaro, tak tedy obměna šatníku. Ideální načasování. Vždyť obchodníci také pohotově nabízejí výjimečné slevy! Jenže – co když právě takovými nákupy ubližujeme planetě?

Studie cambridgeské univerzity s názvem „Well Dressed?“ ukázala, že slevy všeho druhu představují ve vyspělých zemích jeden z nejintenzivnějších impulzů pro nákup nového šatstva. Masivní slevou dávají obchodníci najevo, že zboží nebude dlouho k dispozici, a vnucují tak spotřebitelům pocit, že musí nakupovat ihned. Jenže stále vyšší spotřeba oblečení znamená větší zátěž pro životní prostředí. Ani přesun výroby z Asie zpět do Evropy spojený se zkrácením vzdáleností, které musí oděv urazit na cestě k cílovým zákazníkům, není řešením. Čím rozmanitěji se prostě oblékáme, tím více škodíme planetě. Důvody jsou nabíledni.

Za prvé: většina běžných oděvů obsahuje polyester, elastan nebo lycru. Tato umělá vlákna se vyrábějí z ropných derivátů. Jako kdybychom si do skříně pověsili s každým kouskem i kapku ropy. Tyto materiály se snadno udržují, jejich výroba je však energeticky náročná, spojená s emisemi znečišťujících látek do prostředí i obtížnou likvidací – například nylon se rozloží až za třicet nebo čtyřicet let (záleží na konkrétním složení)!

Za druhé: k planetě ohleduplné není ani pěstování bavlníku, zřejmě nejvyužívanější plodiny pro získávání přírodních vláken. Rostlina je náročná na vodu a živiny, velmi náchylná k chorobám. Při jejím pěstování se proto používá 10–15 % z celkového množství pesticidů aplikovaných na světě a 25 % ze všech insekticidů. Tyto škodlivé látky mohou ovlivnit lidskou plodnost a způsobovat četné alergie, ve velkém devastují přírodu.

Za třetí: mezi největší vývozce textilu dnes patří asijské státy v čele s Čínou, která disponuje levnou, ale mnohdy vykořisťovanou pracovní silou. Nacházejí se zde tzv. sweatshopy: textilní továrny či manufaktury, které porušují jak všechny zákonné, tak etické a morální normy. Denní pracovní doba se tady pohybuje mezi 10 až 14 hodinami (výjimkou nejsou ani 22 hodin dlouhé směny), mzda je naprosto minimální (20 amerických centů za hodinu).

Pravidla nakupování

Tváří v tvář všem těmto faktům radost z jarních nákupů trochu hořkne, že? Ne, nemusíme se oné radosti zcela vzdát, ale je třeba přemýšlet. Jak můžeme pomoci? Vybírat bychom si měli kvalitní oblečení s delší životností, oděvy z přírodních obnovitelných materiálů a výrobky pocházející přímo ze země, v níž je kupujeme. Ty správné nesou označení Fair Trade, Fair Wear či Bio. Nemusíme ale nutně odvrhnout vše, co není bio. Jenom než si koupíme „něco na sebe“, zamysleme se nad tím, zda to opravdu potřebujeme. Oblečení, které už nenosíme, určitě uvítají charitativní organizace. A nepoužitelný textil patří na sběrné místo či do speciálních kontejnerů. ■

WWW.ARNKA.CZ, WWW.BIOOBLECENI.CZ

Víte, že...

- průměrně džiny urazí při cestě do obchodů okolo 19 000 km?
- ve světě je ročně zabito na 90 milionů zvířat pro potřeby kožesí nového průmyslu a u nás 7 velkých registrovaných farem chová okolo 40 tisíc zvířat?
- len a vlna bývaly tradičními materiály pro výrobu textilu v českých zemích, dnes ovšem vlnu dovážíme a len používáme jen jako technickou plodinu?
- oděvy z biobavlny zatěžují životní prostředí toxickými látkami až o 90 % méně než ty z bavlny pěstované konvenčním postupem?
- podle Světové zdravotnické organizace ročně v rozvojových zemích umírá na otravu pesticidy 20 000 lidí, přičemž mnoho z těchto chemikálií se používá právě při pěstování bavlny?
- při výrobě 1 kilogramu oblečení se do ovzduší vypouští v průměru 6 kilogramů skleníkových plynů?

Lívanečky servírujte jako
chutný a sytý předkrm

Blinis s lososem

Blinis jsou obdobou českých lívanečků, leč na slano. Ve Francii se prodávají všude – v supermarketech, lahůdkářstvích a mnohdy i u dobrých řezníků. Domácí, opravdu poctivé blinis se ale nedají srovnat s tím, co je pod stejným názvem k dostání v obchodech, byť by to bylo ve Francii. Není všechno blinis, co se tak jmenuje!

Lívanečky se nejedí samotné, ale s vhodnou oblohou – třeba s rozpuštěným máslem a kaviárem nebo s plátky uzeného lososa. V tom případě na blinis nejprve naservírujte jemnou vrstvu „crème fraîche“ (husté smetany), lehce ochutíte čerstvě nasekaným koprem, položíte plátek lososa, nakonec pokapejte citronem. Tento recept určitě nadchne vaše hosty!

Na těsto pro 6 až 8 porcí:

500 g krupice

750 g hladké mouky

5 rozšlehaných celých vajec

2 kostky droždí

půl litru vlažného mléka

máslo na smažení

1 kávová lžička soli

Do mísy nasypte krupici (ptejte se v orientálních obchodech po „semoule“) a zalijte vroucí vodou. Nechte vychladnout. Rozklepňte vejce a spolu s moukou poctivě prohněťte. Rozmělněte droždí v troše mléka, přidejte sůl a vše vlijte do mísy. Přikryjte ji utěrkou. Nechte těsto vykynout na teplém místě, třeba u radiátoru. Během kynutí těsto dvakrát až třikrát promíchejte.

Na malé kulaté pánvi a na rozpáleném másle udělejte blinis obdobně jako palačinky, měly by být zhruba půl centimetru silné. Hotové blinis pak pokládejte na vyhřátý talíř a opět hned přikryjte utěrkou, aby se co nejdéle uchovaly teplé. U stolu si pak každý sám potře své blinis smetanou s koprem, přidá plátek lososa a pokape jej citronem.